

Ndumoodu Coronavirus (Covid-19)

IGBO

Ndumodu ahụike nke a sitere na ndumodu na ozi nke NHS ndumodu a bụ maka onye ọ bụla bi na UK, obodo i si bịa adighi mkpa ọ bụla.

Version 7 [10.08.2020]

Ọdịnaya

Gini bu Coronavirus (COVID-19) na otu esi ehekwa onwe?

Kedu ihe ị ga - eme ma ọ bụrụ na ị nwere mgbaàmà?

Ndumoodu nnọpụ iche maka ezinụlọ nwere ọrịa coronavirus(COVID-19)

Ogologo oge ole ka ekwesịrị ka ị soro ntuziaka nnọpụ iche?

Mgbe ekwesịrị ịkpọturu NHS 111?

Otu esi akpọtụrụ NHS 111?

Gịnị ga-eme ma ọ bụrụ na m na-enwe nchegbu banyere ọ̀nọ̀dụ mbata na ọ̀pụ̀pụ?

Kedu ihe a ga - eme iji nyere aka ikwusị Coronavirus (COVID-19) ịgakwuru ndị ozo?

Gini bu Coronavirus (COVID-19) na otu esi echedwa onwe gi?

COVID-19 bu ọjia ọhụụ nwere ike imetụta ngugụ gi, na ụzo ikuku na akụkụ ahụ ndị ọzọ. Vairus nke a na-akpọ coronavirus bu ihe na-akpata ya.

Iga - echedwa onwe gi site na ibelata mmekọrịta gi na ndị mmadụ gi na ha ebigi, site na isoro usoro idị ọcha di oke mkpa di ka o kwere mee iji nyere aka ikwusi mgbasa ọjia coronavirus. Nke a gunyere ndi no n'afọ niile - ọbụlagodi na inweghi mgbaàmà obula ma o bu onodu ahuike ozo.

- **Iji ụgbọ njem ọha:**

Ikwesiri i zere iji ụgbọ njem ọha na ala di ka o kwere mee ma kama nwaa inya igwe, jee ije ma o bu kwọ ụgbọ ala. O buru na ichoro iji ụgbọ njem ọha, gbalja i zere mgbe ndi mmadu n'agaghari ma nogide na-ekewapu onwe gi nye ndi ozo. I [ga-eyiriri](#) ihe mkpuchi ihu n'ime ụgbọ njem ọha.

O di mkpa na isoro ntuziaka a, enwere ike ita gi uta ma o buru na isoghi ya.

- **I ga n'ihu na-arụ ọrụ:**

Ikwesiri i nogide na-arụ ọrụ n'ulo gi ma o buru na i ga-emeli ya. O buru n'ichoro iga ọrụ, i ga-ebu ụzọ hu na gi na ndi ezinulo gi enweghi mgbaàmà. O buru na onweghi ihe mgbaàmà o bula, i nwere ike iga ọrụ ma o buru na i na-elele anya nke ukwu hu ino mita abuo nye ndi ozo na asacha aka ma o bu di ọcha mgbe niile.

Nwere ike iyochaa ndi ọrụ gi maka usoro nchedwa yana nweta ihe nchebe onwe na ebe i na-arụ ọrụ.

Ndi uwe ojii na ndi agha nwere ike ruo ọrụ na immejuputa usoro ahuike ọha, ya na inyefe ndi na-enweghi ihe oriri nri na ihe ndi ozo di mkpa.

Gogmenti akwadowo nchikota ọhaneze, Agbanyeghi, enwere ike itinye mmachi na mpaghara n'ihu mbawanye nsogbu Coronavirus. Choo ndi n'achi obodo gi maka iwu mkpochi obodo o bula nwere ike ibara gi uru.

Kedu ihe i ga - eme ma o buru na i nwere mgbaàmà?

O buru na inwere:

- okpomoku di elu - i na-okpomoku imetu aka n'obi gi ma o bu azu, ma o bu
- ukwara oheru, na - aga n'ihu - nke a putara imalite ukwara ugboro ugboro, ma o bu
- ofufu nke, ma o bu ngbanwe n'ihe utu ma o bu isi (anosmia) - o buru na inweghi ike inu isi ma o bu inu utu ihe o bu, ma o bu ihe isi isi ma o bu utu di iche karia otu okwesiri

Iga-esoriri usoro ndia ozugbo enwere ike:

kewapu onwe gi: noro n'ulo ma opekempe ubochi iri nwee [soro ntuziaka maka inopu iche maka ulo nwere oria coronavirus](#). Onye o bu ozo no n'ulo gi ma o bu onye gi na ya nwere mmekorita ga-anoro onwe ya ubochi iri na ano.

Gbalia nnwale ma inwere Coronavirus n'ime ubochi ise izizi i nwere mgbaàmà:

A ga-enyocha onye o bu n'efu ma o buru na ha nwee ihe mgbaàmà iji choputa ma ha nwere nje ahụ. Enwere uzọ abụọ iji nwalee. Enwere ike ibutere gi ule ahụ n'ebe i bi, ma o bu iga ebe a na-ele ule. iga-enweta nsonaazu ule gi site na ozi ederede, email ma o bu oku ekwentị.

Iji deba aha maka ule nnwale ma o bu rọ maka ya intaneti gaa na <https://www.nhs.uk/ask-for-a-coronavirus-test>

O buru na inweghi oghere intaneti, kpoo 119 na **England, Wales** na **Northern Ireland** ma o bu 0800 028 2816 na **Skotland**.

O buru na nyocha ahụ n'egosi na inwere ya: i ga-kewapuri onwe gi ubochi iri nke foduru, onye o bu ozo n'ulo gi ma o bu onye gi na ya emekoritara ga ekewapu onwe ha ubochi iri na ano.

Ndi oru nchoputa mpaghara gi ga-akpoturu gi na-arọ maka enyemaka gi iji kwusi igbasa nje ahụ. Ha ga-aju gi ebe i noro n'oge na-adibeghi anya na onye gi na ya noro nso. Nke a di mkpa iji mata onye kwesiri inopu iche ma noro n ulo rue ubochi iri ma obu karia.

O buru na nsonaazu n'egosi inweghi ya: inwere ike ikwusi nkewapu onwe gi iche ma o buru na ahụ adila gi mma ma i nweghi mgbaàmà o bu. Ndi ozo no n'ezinulo gi ma o bu ndi gi na ha mekotara nkwara ike ikwusi ikpa iche.

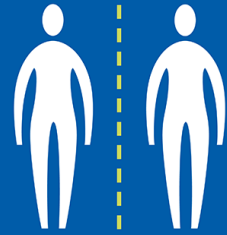
Ndumoodu nnọpụ iche maka ezinụlọ nwere ọrịa coronavirus

Agakwala ọrụ, ụlọ akwụkwọ, ịwa ahụ ndi GP, ma ọ bụ ụlọ ọgwụ

Jiri ihe dị iche, ma ọ bụ sachaa ha mgbe iji ha

Zere ịnọ ndị mmadụ nso

Mee ka nri & ọgwụ ịrute n'ọnụ ụzọ gị

soro ntuziaka banyere ndị ọbịa

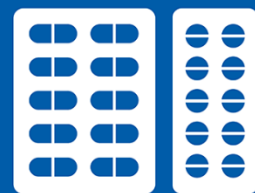
Na-ehi ụra naanị gị, ọ bụrụ na ọ ga-ekwe omume

Saa aka gị mgbe nile

Na-a nụ mmiri buru ibu

Were paracetamol iji nyere aka na mgbaàmà gị

Rịọ maka nwanle coronavirus ozugbo ịnwere mgbaàmà (ikwesịrị ịme nwanle ahụ na ụbọchị nke ise): <https://www.nhs.uk/ask-for-a-coronavirus-test>. Ikwesịrị inye nkọwa nke kọntaktị gị ma nwee ekwentị eji arụ ọrụ iji nweta nsonaazụ nwanle dịka ozi ederede.

Chọpụta ihe ndi ọzọ na: <https://www.gov.uk/government/publications/covid-19-stay-at-home-guidance>

Ogologo oge ole ka ekwesiri ka i soro ntuziaka nnono iche?

- Onye o bu la nwere ihe mgbaama ga-anoo n'ulo ma kewapu oge di ka ubochi iri.
- O buru na gi na ndi ozo ebiko, ha kwesiri ino n'ulo ma kewapu ubochi opekata mpe 14, ka ha ghara ibunye oria n'ulo.
- Mana, o buru n'onye o bu la n'ulo gi enweta ihe mgbaama, ha ga-anoo n'ulo wee kewapu ubochi iri site na ubochi mgbaama ha malitere. Obuna ma o buru na o putara na ha na-anoo n'ulo maka ogologo oge karia ubochi 14.
- O buru na gi na onye di afọ 70 ma o bu karia, nwere oria notere aka, di ime ma o bu na o nweghizi ezigbo usoro ahụ, gbalakwa ichota ebe ozo ha ga-anoo ubochi iri na anoo.

Kedu mgbe ekwesiri ikpo NHS 111?

- i na-aria oria nke ukwu nke na inweghi ike ime ihe o bu la i na-eme, di ka ilele TV, iji ekwentị gi, guo ma o bu teta n'ihe ndina
- i gaghi enwe ike inagide mgbaama gi n'ulo
- oria gi na-aka njo

Otu esi akpoturu NHS 111?

I nwere ike iji oru coronavirus NHS 111 di n'intaneti (<https://111.nhs.uk/covid-19>) iji mata ihe aga eme ozo. O buru na inweghi ike inweta oru n'intaneti i nwere ike ikpo 111 (o naghị efu ihe o bu la ikpo). Inwere ike i nweta onye ntughari okwu n'asusu gi site na iza "ee" ugboro ugboro maka ajuju niile.

Ihe i ga-eme ma o buru na inwere nchegbu banyere onodu mbata na opupu gi?

Ndi obja biara ala **England**, gunyere onye obula bi na mpaghara UK n'enweghi ikike obibi, **agaghi** akwu ugwo:

- nnyocha nje coronavirus (ma o burugodi na o gosiri na i nweghi nje a)
- ogwugwo nje coronavirus – mana o buru na i malitere ogwugwo, emesia, nnyocha egosi n'inweghizi ya bu oria, i nwere ike ikwu ugwo ogwugwo ozo obula i natara mgbe inwetechara nsonaazu nke nnyocha ahụ
- ogwugwo umuaka ndi nwere otutu ime ahu ha zara aza

Agaghi aju gi maka ikike opupu na mbata gi n'ala UK ma oburu naani nnyocha maobu ogwugwo nje COVID-19 ka ichoro ime.

Kedu ihe a ga - eme iji kwusi Coronavirus igakwuru ndi mmadu?

- Gbaa mbu hu na i na-akwo aka gi ugboro ugboro, na-eji ncha na mmiri, o dikaria sekond iri abuo
- Gee nti na ndumodu gbasara ino na njikere na mma
- Dabere na ebe i bi, soro ndumodu gbasara mkpuchi ihu ma norokwa ebe di anya mita abuo nye ndi gi na ha na-ebighi.

Choo ozi ndi ozo:

- Nduzi NHS: <https://www.nhs.uk/conditions/coronavirus-covid-19/>
- Nduzi WHO: <https://www.who.int/news-room/q-a-detail/q-a-coronaviruses>